

MÉS A PROP D'UNA RENDA GARANTIDA

Les famílies vulnerables estan més a prop de poder gaudir de la nova renda garantida ciutadana (RGC). La consellera Dolors Bassa va anunciar ahir que la negociació amb les entitats

que impulsen la RGC “avancen” i que l’acord es podria tancar al maig. “Falta perfilar-ne els detalls”, va dir, perquè “l’últim escull era la compatibilitat amb el món del treball en feines

precàries i estem d’acord que puguin entrar-hi famílies monoparentals”. La Taula del Tercer Sector va ressaltar que seria “un error” que la RGC no sigui una realitat abans de l’estiu.

A més de les dificultats genèriques que implica ser un nen del carrer, Yassine Dahman ha format part durant uns quants anys de la seva vida d’un col·lectiu específic que ha ocupat pàgines dels diaris. Va començar a esnifar cola amb 10 anys, a Tànger, una mica per fer-se el noi gran, una mica per oblidar el seu pare. “Sort que vaig decidir deixar-ho: et deixa fet merda i només t’evadeixes una estona”.

L’estigma dels ‘nois de la cola’

L’Ajuntament de Barcelona té previst obrir un centre d’acompanyament de 20 places per a majors d’edat extutelats que estiguin vivint al carrer i en situació de vulnerabilitat social, una nova mesura que se suma a l’augment del nombre de treballadors del Servei de Detecció i Intervenció de menors no acompanyats al carrer.

Sovint, però, el problema sorgeix en la categorització del mateix col·lectiu. Els treballadors de l’acció social rebutgen l’estigmatització que suposa reduir un col·lectiu complex al terme *nois de la cola*. “Es parteix de la premissa que aquests nois són violents i agressius perquè venen del carrer i consumeixen cola. Hauríem d’estar-nos preguntant com els podem acompanyar millor en comptes de culpabilitzar-los”, opina la psicòloga i educadora Anna Gas Santacatalina.

“Quan vaig arribar a Barcelona i al centre, amb catorze anys, em vaig trobar amb nois que en tenien vint i que no et portaven pel bon camí. Robaven i traficaven. Robar és molt fàcil, hi perds la por ràpidament”, explica el Yassine. “Molts educadors sabien tot el que passava però mentre no ho fessis allà els era igual”, afirma. L’educador Daniel Ortega, però, respon a aquesta afirmació: “En general, el sistema de protecció a Catalunya és molt bo. Segurament on falla més és amb els MENA perquè són un col·lectiu sovint invisibilitzat”.

El 52% no acaben l’ESO

Un dels problemes principals dels nois que han sigut tutelats, especialment del col·lectiu MENA, és el seu futur un cop són majors d’edat. La majoria tenen greus dificultats per emancipar-se i crear un projecte vital propi. La taxa d’abandonament escolar és alta: un 52% del conjunt de menors tutelats no acaben l’ESO. “En els casos de menors migrants cal afegir-hi dificultats legals, culturals i burocràtiques”, explica l’educador social Sergi Amat.

La Sònia Escobar afegeix que “mentre són menors se’ls renova el permís de residència sense permís de treball, i un cop fan els 18 anys, si s’han portat bé i han seguit el procediment, tenen suport fins als 21. I després es queden sols”. Aquesta situació provoca que molts d’aquests joves acabin tornant al país d’origen o residint a l’Estat però sense completar el procés d’arrelament. —

‘Els nois de la cola’: problemes i reptes

Yassine Dahman

EXCONSUMIDOR DE COLA

“Al centre em vaig trobar amb nois que no et portaven pel bon camí: robaven i traficaven. Robar és molt fàcil, hi perds la por de seguida”

“Molts educadors sabien tot el que passava, però mentre no ho fessis allà els era igual”

“Molts dies no volia anar a l’escola perquè em feia vergonya anar vestit igual, només tenia dues mudes”

Daniel Ortega

EDUCADOR SOCIAL I PROFESSOR DE LA UAB

“La concentració de menors és un dels principals problemes. Alguns, amb 12 anys, arriben sols a Catalunya després de situacions molt traumàtiques. Tenir-los junts és una bomba de rellotgeria”

“En general, el sistema de protecció de Catalunya és molt bo. Segurament on falla més és amb els menors estrangers no acompanyats, perquè són un col·lectiu sovint invisibilitzat”

Sònia Escobar

PEDAGOGA

“Un dels temes que provocava més malestar era el menjar de poca qualitat o la poca roba que els donaven. Demanàvem explicacions a les fundacions dels centres, però mai vam aconseguir una resposta clara”

“Hi ha nois que surten amb 18 anys del centre i no tenen res de res. Tenen ajut fins als 21, però després res. El sistema ha de transformar-se del tot i acollir de veritat”

Ricard Calvo

DIRECTOR GENERAL D’ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L’ADOLESCÈNCIA

Situació “En alguns casos, tenim centres sobreocupats” **Problemàtica** “Els nens entren amb una motxilla carregada de patiment”

“Sense pressupost ha sigut difícil treballar l’arribada de menors”

J.F.
BARCELONA

Ricard Calvo és des de fa un any director d’Atenció a la Infància i l’Adolescència, el sistema de protecció de menors de Catalunya, que depèn del departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya.

L’arribada de menors estrangers no acompanyats no és un fenomen nou però ha tingut un repunt aquest últim any. A què es deu? Hi ha estimacions que indiquen que ha sigut per l’empitjorament de la situació dels països en crisi, amb conflictes bèl·lics i socials, combinada amb la recuperació econòmica d’Espanya i Europa en general i que s’hi ofereixen més oportunitats. També és important el fet que Espanya i, en concret Catalunya, té un procés d’acollida i de protecció que proporciona noves oportunitats per a les persones que arriben al país.

¿Hi ha prou xarxa per acollir aquests nois? Durant l’any 2016 cal recordar que no hi ha hagut pressupost i ha sigut difícil

Risc
“És molt probable que no rendixin bé a l’escola amb aquesta situació extrema”

treballar-hi. Vam haver d’activar una ajuda d’emergència al mes de juny, quan es va detectar l’increment de les arribades, i així es van poder aconseguir més places. Tot i així, és cert que amb un flux tan gran no hem pogut donar una resposta que igualés el nombre de places i menors i, en alguns casos, tenim centres sobreocupats.

¿Com s’explica que més de la meitat dels menors tutelats no acabin l’ESO?

Més d’un 50% dels menors entren al sistema de protecció amb més de 12 anys, arran de la detecció d’una situació de vulnerabilitat a casa, moltes vegades amb algun tipus de maltractament i abús. Un infant exposat a aquest tipus de situació tan extrema és molt probable que no rendeixi bé a l’escola. Els nens entren amb una motxilla carregada de patiment.

¿Això vol dir que falten més recursos per crear bones sinergies entre agents educatius?

Creiem que el més necessari és que els infants tinguin bona cobertura psicològica i que puguin recuperar-se del trauma que suposa viure en situació de vulnerabilitat. L’objectiu principal del sistema de protecció és que puguin tornar amb les seves famílies i, a més, evidentment tenim l’encàrrec d’intentar que tinguin un bon rendiment escolar. Els nens i nenes tutelats van a l’escola ordinària i haurien de ser atesos de manera especial des de l’àmbit socioeducatiu, no tant des de l’escolar. I sí que és veritat que a vegades no s’aconsegueix com caldria.

Al febrer el Parlament va aprovar la creació d’un grup de treball per repensar el model d’atenció a la infància i l’adolescència, i diverses associacions han denunciat problemes al sistema de protecció. Què n’opina?

Només tenim el 0,5% de sentències judicials resoltes en contra de l’administració. Si hem comès un 0,5% d’errors s’han de rectificar i cal reconèixer-los, però és una xifra mínima. —

